

Olvasóink írják

Levellezési rovatunkban készséggel közöljük Olvasóink leveleit, kérdéseit észlelési és távcsőkészítési témakörökről, helyt adunk munkánk-kal kapcsolatos véleményüknek. Várjuk leveleiket postacímünkön: MCSE 1461 Budapest, Pf. 219.

Távcső az utcán

A Nap lassan lenyugodni készül a város mögött, hogy átadja helyét az éjszaka világának. Az éppen feltűnt csillagok pislákolását viszont egyre inkább elnyomja a közvilágítás... Az egyik, fényárban úszó utcasarkon különös csodabogarat bámulnak meg a járókelők: egy távcsöves egyén felállítja a járdán háromlábú állványát és beállítja a Holdat. Nemsokára valaki félénken megkérdezi: "Belenézhetnék én is?".

Jópárszor volt már részem ebben az élményben, amióta Mizser Attilával először mutattuk meg az égboltot az utca emberének egy holdas őszi estén. Az első érdeklődő után megindul az "egy bolond százat csinál" effektus, és egyre többen kíváncsiak arra, hogy mit mutat a távcső. Nem mindennapi élmény egy ilyen bemutatás, érdemes mindenkinek kipróbálnia! Én már többször kivittem távcsövemet a kispesti Kós Károly térre, és meglepődve tapasztalom, hogy a környékieknek kezdenek megváltozni! Különös érzés, amikor az utcán előre köszönnek és összesúgnak a hátam mögött: "Tudod, ez az a távcsöves srác a térről!". Amikor hosszabb ideje nem vonultam ki távcsövemmel, már-már "aggódom" érdeklődtek az apukák hogylétem felel, mert már nem bírnak otthon a gyerekekkel, aki mindenáron távcsövet szeretne...

A dolog kellemetlen oldala az, hogy mindenki hozzám fordul "szaktanácsért" a manapság oly divatos ufó- illetve horoszkóp ügyekben. Szép és nagy feladat meggyőzni őket nézeteik tarthatatlanságáról.

A távcső mellett barátságok is szövődhetnek, az emberek nemcsak az éghez, hanem egymáshoz is közelebb kerülnek. Nekem is volt szerencsém összehozni egy korombeli párt; néha meglátogatnak, és ilyenkor jól elbeszélgetünk -- nemcsak csillagászatról. Ennél is fontosabb, hogy a kisgyerekek érdeklődését felkeltetem a csillagos ég iránt. Lehet, hogy az okulárhoz emelt emberpalánták egyszer majd az Egyesület tagjai lesznek, vagy aktív észlelőkké válnak. De ha nem is foglalkoznak csillagászattal, mégis sikerült nekik adni valamit... egy szeletet az Univerzumból.

Ha van kisebb, hordozható távcsöved (én pl. egy 50/540-es refraktorral szoktam bemutatni), egyszer Te is próbáld ki! Hidd el, nem fogsz csalódní! (Nagy Zoltán Antal)

Kötelező csillagvizsgáló

A pénzhiány miatt egyre-másra zárják be a bemutató csillagvizsgálókat. Ezért is érdekes az a dokumentum, melyet Kovács István gyáli tagtársunktól kaptunk: a gyáli önkormányzat kötelezvényét a tervezett magán-csillagvizsgáló megépítésére! (lásd az oldal alján!)

Különös felvillanások

Az 1992/3. Meteor 15. oldalán közölt felhívás alapján Kiss Szabolcs írta meg tapasztalatait:

"1987 vagy 1988 nyarán egyik este naplemente után kiültem az ég alá, hogy megvárjam a sötétség beálltát. Sorban tűntek fel a fényesebb csillagok, amikor a zenitre

- Hozzájárulásunk engedélyt -- a közzététel feltételeit -- ideiglenes pótlással a június

Az érdeklődésűk fedezemarr, hogy a tetőtéri csillagvizsgálót és annak fedését, valamint a külső

homlokzati vakítást 1992. május 30-ig készítés el. Penti hiányosságok pótlása után végleges használatbavételi engedélyt kell kérni.

pillantva megdöbbenően tapasztaltam, hogy az alig látható Vega mellett két új csillag tűnt fel. Fényességük eltérő volt, erősebb a Vegéénál, 1-2 foknyira álltak egymástól, mozdulatlanul az égen. Néhány másodperc után az egyik halványodni kezdett, majd nem sokkal utána a másik is 2-3 s alatt eltűnt."

Jómagam egyszer tapasztaltam hasonlót: naplemente után kb. tíz perccel a Ny-i égbolton hirtelen kifényesedett egy csillagszerű pont, maximumban kb. -4 magnitúdós lehetett. Fényességét nagyon rövid ideig tartotta, majd 1-2 másodperc alatt eltűnt. Akkor a jelenséget távoli repülőgépen tükröződő napfényként könyveltem el. (Kereszturi Ákos)

Úgy vélem, nem kell különösebb jelentőséget tulajdonítanunk a szürkületi égen felvillanó "titokzatos" fénypontoknak. A legtöbb esetben távcsöves ellenőrzéssel kideríthető a "titok" -- mesterséges eredetű testekkel telített légkörünkben és mesterséges holdaktól hemzseggő egünkön jócskán akad ilyen fényforrás, különösen az alacsony napállás idején gyorsan változó megvilágítási viszonyok idején.

"Különleges" jelenségek egész sorát látták már észlelőink. Ezek közül talán a legemlékezetesebb az 1981 márciusában megfigyelt fényes, gyorsan mozgó "mini üstökös", melyet számos magyar észlelő mellett egy norvég amatőr is látott, sőt, le is fényképezett. Csak később derült ki, hogy a szovjet űrfegyverkezési program egyik lézerfegyver-kísérletét látták megfigyelőink... (Mizser Attila)

Adok-veszek

AADOK-VESZEK rovatunkban legfeljebb 10 sorig díjtalanul közöljük tagjaink csillagászati apróhirdetéseit. Ennél nagyobb terjedelemmel a hirdetés díja soronként 50 Ft. Kérjük, tömören fogalmazzanak! (MCSE)

ELADÓ oldalhelyes képet adó 18 mm széles prizma, foglalatban 800 Ft-ért. 45 fokos kilépő fény sugar, lencsés távcsövekhez, keresőkhöz. 40 mm-es Super Plössl 64 fokos LM-vel 3600 helyett most 2900 Ft-ért. 63/840-es akromát 5900 Ft-ért. 10 mm-es Erfle-okulár, 60 fokos LM-vel, vadonat új, kitűnő minőségű, 4500 Ft. Szabó Sándor, 8357 Sümegecsei, Petőfi u. 1.

ELADÓ egy 80%-ig kész állapotú 200-as f/7-es Newton, gyári optikákkal, profi főtükörfoglalattal, "Proxima" segédtükrőtartóval, fókuszírozóval, alu tubussal. Csak a háromrészes főtükörfőtükörtartó egyik eleme hiányzik, rajz van róla. Ár megegyezés szerint. Jó állapotú Praktica, Chinon stb. gépeket beszámítok, objektív nélkül is. Rózsa Ferenc, 2600 Véc, Munkácsy u. 4.

ELADÓK a következő régi csillagászati ill. természettudományos könyvek: A Dante kiadónál 1937-ben megjelent Műveltség sorozatból: Jeans: A csillagos ég titkai, Lorenz: A gépek hősei, Durant: A gondolat hősei. A Franklin társulat kiadásában 1936-ban megjelent A Föld és élete c. sorozatból: Cholnoky: Amerika. A Gondolat kiadónál 1975-ben megjelent Kulin: A távcső világa. Csillagászati évkönyvek: 1971, 1973, 1977, 1983. Valamennyi könyv kiváló állapotban. Egy tételben történő vásárlás esetén árengedmény. Tóth Gyula, 4100 Berettyóújfalú, Petőfi u. 38.

VESZEK 1977 előtti Csillagászati évkönyveket. Süte Jolán Erzsébet, 1066 Budapest, Lovag u. 3.

ELADÓ egy 100/1000-es Newton-távcső villás parallaktikus állvánnyal, 6 és 26 mm-es okulárokkal. Irányára 10 ezer Ft. Eladó 9 fokos léptetőmotorok (500 Ft/db). Csere is érdekel. Imre Zoltán (kedd--péntek: 1117 Bp. Irinyi u. 42., 1116. szoba, tel.: 185-3107; szombat--hétfő: 9022 Győr, Árpád út 55. tel.: (96) 10-983

ELADÓ 7x35-ös Tasco (japán) binokli 2500 Ft-ért, Zeiss sztereo benéző 45 fokos eltérítővel (8000 Ft), Zeiss off-axis projekciós fotózáshoz (6000 Ft), és további tartozékok (okulárok). Iskum József, tel.: 133-6730/53.

ELADÓ 60/600-as Newton-reflektor állványal 9000 Ft-ért (ez fele az eredeti árnak). Fűrész Krisztián, 8074 Csókakő, Zentai u. 7.

ELADÓ igényesnek egy 152/900-as Newton-távcső tubusa. A főoptika Astro gyártmányú. Ár: 18 ezer Ft. Eladó 80/1200-as Zeiss AS objektív, 11 ezer Ft-ért. Babcsán Gábor, 1021, Budapest, Alsóvölgy u. 13.

ELADÓ Zeiss termékek: 80/1200-as AS objektív, 40 mm-es és 16 mm-es orthoszkopikus okulár, komplett Asio-la 0-12,5-tel, finommenetes okulárkihuzat stb. Schmidt Zoltán, 3531 Miskolc, Kőporos u. 11. tel.: (46) 384-486

ELADÓ egy 60/700-as objektív, foglalatban (3500 Ft). Nagy Gábor, 3594 Hejőpapi, Kossuth út 36.

ELADÓ masszív szerelésű kettős Newton-reflektor (30 T, 20 T) osztott körökkel, óragép csatlakozási lehetőséggel; komplett csillagvizsgáló-épület nyolcszögű kupolával; világító szálkeresztes Meade-okulár, japán gyári Barlow, Zeiss kézi spektroszkóp, 8,4--21 mm-es zoom-okulár és további tartozékok. Kérpát Józsefné, 9200 Mosonmagyaróvár, Alkotmány u. 1.

Címlapunkon

a Nova Cygni 1992 és környezete. A felvételt Iskum József készítette Ráktanyán, 1992. 03. 01-jén 03:48-03:53 UT között, 2,8/180-as Sonnar objektívvel, Fujichrome 1600 diára. A nóa vizuális fényessége ekkor 5,7 magnitúdó volt.

KIFOGÁSTALAN MINŐSÉGŰ OPTIKÁK GARANCIÁVAL

Csillagászati objektívek (akromátok)

110/1500 foglalatban	19.000 Ft
100/1500 foglalatban	15.000 Ft
48/540 foglalatban	1.500 Ft
48/540 tubusba szerelve	2.700 Ft
48/280 foglalatban	900 Ft
48/280 tubusba szerelve	1.900 Ft

Parabolatükrök kvarc réteggel, segédtükrrel

300/1500	19.700 Ft
250/1500	13.900 Ft
200/1000, 1200, 1500	7.900 Ft
170/1000, 1200, 1500	5.300 Ft
150/600	4.700 Ft
120/600, 800, 1000	3.900 Ft

Segédtükrök kvarc védőréteggel /nyolcszögű/

75x106 mm	2.700 Ft
Ø 70 mm (kőralakú)	1.500 Ft
63x88 mm	1.900 Ft
50x71 mm	1.100 Ft
45x63 mm	600 Ft
40x56 mm	500 Ft

Okulárok

40 mm Super Plössl	3.600 Ft
28 mm Plössl	2.800 Ft
28 mm Plössl + szálkereszt-megvil.	3.300 Ft
20 mm Plössl	2.200 Ft
18 mm Erfle (szálkereszttel is)	2.400 Ft
17 mm Kellner	2.300 Ft
12,5 mm Kellner	2.300 Ft
10 mm Zeiss ortho	3.800 Ft

Krómozott napszűrők

Ø 120 mm (kőralakú)	5.700 Ft
M 77	1.300 Ft
M 55	700 Ft
M 46	500 Ft

zenitvégződés (M42x1 v. M44x1 amerikai v. Zeiss szabványú ok.kihuzattal) 1.700 Ft
fókuszkészerező (M42x1) 1.300 Ft
szinkronmotoros óragép egyedi megegyezés
teflon (Dobson-távcsőhöz) egyedi megegyezés
fríz blende (3-29 mm) 300 Ft

10.000 Ft fölött a postaköltséget átvállalom.

SZABÓ SÁNDOR
SÜMEGCSEHI
Petőfi u. 1.
8367